

Retsplejerådets formand
Landsretspræsident Bjarne Christensen
Vestre Landsret
Gråbrødre Kirkestræde 3
8800 Viborg

Dato: 24. marts 2010
Kontor: Procesretskontoret
Sagsbeh: Stine Maria Tolstrup
Christensen
Sagsnr.: 2009-740-0345
Dok.: STC41108

Retsplejelovens regler om offentlig retshjælp ved advokat blev ændret med virkning fra den 1. januar 2007 (lov nr. 554 af 24. juni 2005 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Sagsomkostninger, retshjælp og fri proces).

Lovændringerne svarer i det væsentlige til Retsplejerådets forslag til ændringer i betænkning nr. 1436/2004 om reform af den civile retspleje III (Adgang til domstolene). Justitsministeriet fandt bl.a. under hensyn til de økonomiske konsekvenser for staten dog ikke grundlag for at foreslå den forhøjelse af taksterne for retshjælp på trin 2 og 3, som rådet anbefalede.

Formålet med lovændringerne var at modernisere og forenkle retsplejelovens regler om retshjælp, der skal opfylde behovet for en landsdækkende, velkvalificeret og lettilgængelig retshjælp. Retsplejerådet anførte, at når der foreligger en tvist, er retshjælpens funktion at bidrage til, at tvisten bliver behandlet og løst på den for parterne og samfundet mest hensigtsmæssige måde. Dette betyder bl.a., at en tvist bør løses så tidligt så muligt og så billigt så muligt, således at den økonomiske og psykiske belastning af parterne minimeres, men uden at tvistløsningens kvalitet på uacceptabel måde forringes.

Som følge af kritiske artikler i pressen om ændringerne af retshjælpsordningen har Folketingets Retsudvalg både i 2008 og i 2009 stillet en række spørgsmål til justitsministeren. I forbindelse med besvarelsen af spørgsmålene er det blevet oplyst over for Justitsministeriet, at forbruget af offentlige midler til ordningen er faldet fra et niveau på 21-23 mio. kr. om året i 2004-2006 til et niveau på 8-10 mio. kr. årligt efter reglernes ikrafttræden den 1. januar 2007.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Faldet i det offentlige udgifter må antages bl.a. at skyldes, at offentlig retshjælp ved lovændringen blev afskåret i en række situationer. For det første er retshjælpsforsikringen gjort til den primære dækning, således at retshjælp på trin 2 og 3 alene omfatter vederlag, der ikke er dækket af en retshjælpsforsikring eller anden form for forsikring. For det andet er sager, der angår eller er under behandling ved et privat klage- eller ankenævn, blevet undtaget fra retshjælpsordningen for så vidt angår rådgivning ud over trin 1 (helt grundlæggende mundtlig rådgivning).

I fortsættelse af en indledende drøftelse med advokatbranchens organisationer om *andre* mulige årsager til faldet i udgifterne rettede Justitsministeriet henvendelse til Domstolsstyrelsen, Forsikring & Pension og de største retshjælpsinstitutioner (Københavns Retshjælp og Århus Retshjælp) med henblik på at få oplysning om deres erfaringer med den nye retshjælpsordning.

På baggrund af de modtagne svar må det antages, at behovet for offentlig retshjælp er blevet mindre som følge af småsagsprocessen, som trådte i kraft den 1. januar 2008. Det kan dog ikke afvises, at det også utilsigtet er blevet vanskeligere at få offentlig retshjælp efter indførelsen af de nye regler og efter indførelsen af småsagsprocessen i 2008.

I Advokatrådets retssikkerhedsprogram 2009 har Advokatrådet endvidere stillet spørgsmål ved, om de eksisterende retshjælpsordninger sikrer borgerne reel adgang til bistand og uafhængig og kvalificeret rådgivning, og anbefalet, at regeringen nedsætter en bredt sammensat retshjælpskommission.

På den anførte baggrund har Justitsministeriet besluttet at anmode Retsplejerådet om at vurdere, om intentionerne med lovændringen er opfyldt, og hvis det vurderes ikke at være tilfældet, hvordan der i givet fald inden for de eksisterende økonomiske rammer kan ske en samlet set bedre udnyttelse af ressourcerne til offentlig retshjælp og fri proces. Såfremt rådet anbefaler ændringer af reglerne om offentlig retshjælp og fri proces, anmodes rådet om at udarbejde et udkast hertil.

Justitsministeriet finder det ønskeligt, at særligt berørte organisationer og myndigheder på retshjælpsområdet får mulighed for at blive inddraget i Retsplejerådets overvejelser i videre omfang end gennem rådets følge-gruppe.

Justitsministeriet skal på den baggrund anmode Retsplejerådet om at rette henvendelse til Danske Advokater, Forbrugerrådet, Forsikring & Pension, Københavns Retshjælp og Århus Retshjælp med henblik på, at disse organisationer mv. inddrages i Retsplejerådets overvejelser, bl.a. ved en møderække med rådet.

Til orientering vedlægges Justitsministeriets brev af dags dato til Folketingets Retsudvalg samt breve fra Domstolsstyrelsen, Forsikring & Pension, Københavns Retshjælp og Århus Retshjælp.

Lars Barfoed

/

Lars Hjortnæs